

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ПОП МИНЧО”
С. КОЛАРОВО, ОБЩ. РАДНЕВО, ОБЛ. СТАРА ЗАГОРА
тел.: 041480362; GSM: 0879816313; <http://oukolarovo.org>; e-mail: oukolarovo@abv.bg

УТВЪРДИЛ:

Нели Петрова
директор на ОУ „Поп Минчо”
с. Коларово

Програма

**за предоставяне на равни възможности
и за приобщаване на децата и учениците
от уязвими групи в
Основно училище „Поп Минчо”, с. Коларово**

за учебната 2022/2023 год.

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9
от Закона за предучилищното и училищното образование,
приета от Педагогическия съвет на проведено заседание № 07/ 05.09.2022 г.
и утвърдена от директора със Заповед № 440 /12.09.2022 г.

I. УВОД

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка на училищното образование за децата и младежите, като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности в страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи, както и ефективно прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания по признак "увреждане", осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички форми на училищния живот.

Уязвими групи в училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полу-сираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Изграждането на училищната програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети в посока за изграждане на образователна среда за:

1. Разгръщане на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и за успешна реализация и социализация;
2. По-високо качество и достъп до образование.
3. Ранна превенция на обучителни затруднения.
4. Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни изисквания.
5. Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение.
6. Разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- ✓ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ✓ Стандарт за приобщаващо образование;
- ✓ Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;
- ✓ Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- ✓ Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- ✓ Закон за защита от дискриминация;
- ✓ Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- ✓ Европейска социална харта – 2000 г. /ревизирана/;
- ✓ Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- ✓ Международен пакт за икономически, социални и културни права.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

През последните години в училище се обучават ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и култури, както и ученици с различни образователни потребности. Това налага изграждане на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за

толерантност към другите-понякога към самите себе си. Срещата на хора с различия и на различните култури често е трудна, но с известни условия, тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

1. Интеркултурното образование;
2. Умението за общуване с представители на различни култури;
3. Съзнателно изграждане на толерантност.

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение. Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата. Създават се условия за достъпна качествена грижа за деца в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При деца в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството, като част от образователният процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключова роля на образоването за изграждане на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранно образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическият им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броя на интегрираните деца и учениците със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

1. Гарантиране правото на достъп до училището на всяко дете и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които училището трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училище, ученик, семейството, партньорски организации;
7. Недопускане влиянието на социалното неравенство върху процеса на обучение и участието на учениците в дейности на училището;

8. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
9. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на учениците.
10. Програмата е насочена към най - уязвимите групи ученици в ОУ „Поп Минчо“
  - ✓ ученици, изложени на риск от отпадане;
  - ✓ ученици със специални образователни потребности;
  - ✓ ученици с хронични заболявания;
  - ✓ ученици с изявени дарби;
  - ✓ сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

VI. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. поощряване с морални и материални награди;
11. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ОУ „Поп Минчо“.

Оценката на способностите се извършва от специално определен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск;
3. с изявени дарби;
4. с хронични заболявания.

Допълнителната подкрепа включва:

1. работа с дете или ученик по конкретен случай;
2. психо - социална рехабилитация, рехабилитация на слуха, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативни нарушения;
3. осигуряване на достъпна архитектурна среда;
4. специализирани средства;
5. ресурсно подпомагане

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

№ по ред	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие	30.09.2022 г.	Директор
2.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	03.10.2022 г.	Класни ръководители, координатор
3.	Екипна работа на учителите, работещи с децата и учениците, определени за обща подкрепа.	от 03.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Координатор, класни ръководители, лица заемащи учителски длъжности
4.	Идентифициране на деца и ученици със СОП	15.09.2022 г.	Класни ръководители, лица, заемащи учителски длъжности, координатор
5.	Оценка на потребности на ученици със СОП	03.10.2022 г.	Директор и екип за личностна подкрепа
6.	Психо - социална рехабилитация, рехабилитация на слуха, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативни нарушения на деца и ученици със СОП	от 15.09.2022 г. до 30.06.2023 г.	Координатор, екип за личностна подкрепа
7.	Идентифициране на ученици в риск и ученици с изявени дарби	03.10.2022 г.	Класни ръководители, лица, заемащи учителски длъжности, координатор
8.	Сформиране на екип за подкрепа на личностно развитие на ученика в зависимост от идентифицираната конкретна група, в която попада детето в риск, и конкретната област на постижение на децата с изявени дарби и реализиране на предвидени дейности	03.10.2022 г.	Директор и екип за личностна подкрепа
9.	Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище.	от 15.09.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, комисия за превенция на ранното напускане на учениците от училище
10.	Превенция и допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от преждевременно напускане на училище.	от 03.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Координатор, екип за личностно развитие, лица заемащи учителски длъжности

11.	Награждаване на ученици	от 01.11.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, ПС
12.	Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.	от 10.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, лица заемащи учителски длъжности
13.	Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади, конкурси, фестивали и др.	от 03.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Лица заемащи учителски длъжности
14.	Кариерно ориентиране и консултиране на учениците от 3 до 7 клас	от 03.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Комисия по професионално ориентиране
15.	Съвместни дейности с МКБППМН	по график	УКБППМН, директор
16.	“Родители обучават родители”- ангажиране на родителския клуб с привличане на родители в живота на училището.	от 03.10.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, родителски клуб
17.	Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства.	от 15.09.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, координатор класни ръководители, родителски клуб
18.	Работа с родителските общности за преодоляване на негативните стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и деца с увреждания.	от 15.09.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, класни ръководители, координатор
19.	Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	По график заложен в плана за квалификация	Директор, комисия за квалификация
20.	Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителна училищна възраст.	от 15.09.2022 г. до 30.06.2023 г.	Директор, комисия по професионално ориентиране, класни ръководители
21.	Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.	от 03.10.2022 г. до 29.10.2023 г.	Директор, комисия по професионално ориентиране, класни ръководители

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училището. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.